

"Hâkimane tekvinî emirlerin, âmirane hükümlerin, şâhane kanunların cereyanları, bedahetle bir hâkimiyet-i mutlakanın ve bir âmiriyet-i külliye'nin vücuduna delalet ederler." cümlesini izah eder misiniz?

Tekvini emir; mesela suya emrediyor, bu emirle su cisimleri kaldırıyor. Yere "**Cisimleri çek!..**" diye emrediyor, yer cisimleri çekiyor. Vakti geldiğinde bulutlara "**Toplanın!..**" diyor, bulutlar toplanıyor; örnekleri çoğaltmak mümkündür. Kainatta buna benzer milyarlarca emir ve kanunlar bulunmaktadır.

Bütün bu emir ve kanunların harfiyen uygulanması ve bu uygulamanın kainatta muazzam bir sistemin oluşmasına vesile olması, kainatta mutlak bir amirin mutlak bir hakimin olduğuna şahit ve delil değil de nedir acaba?!

Nasıl bir tabur askerin sergilediği intizamlı hareketler ve disiplinli tavırlar, o taburun komutanına işaret ediyor ise, aynı şekilde kainatta muazzam bir şekilde işleyen kanunlar ve sistemler de mutlak amir ve mutlak hakim olan bir **İlah**'ın varlığını ve birliğini gösterir.

Taburun başındaki komutan bir an taburunu terk etse, taburdaki askerlerin düzen ve ahengi birden bozulur ve tabur birden dağılıp gider. Aynı şekilde Allah şu kainat üzerindeki sonsuz irade, ilim ve kudretini bir an çekse, kainattaki o kanunlar ve düzenler bir anda yerle bir olup yok olur.

Geminin deniz üzerinde yüzmesini, ilahi irade ve kudretin suya kaldırma emrini ve gücünü vermesine borçluyuz. Şayet Allah iradesini ve kudretini denizden bir an çekse, gemi batar gider.

Bir karakolda amir, bir okulda müdür, bir şehirde vali olmazsa, oralarda düzen ve intizam bozulur. Düzen ve intizam da **amir, müdür** ve **valinin** varlığına işaret eder; düzenin olup düzen koyucunun olmaması mümkün değildir. **Kanun varsa, kanun koyucu da var demektir; emir de amiri gösterir...**